

אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

פט

גליון השנים

תורה היכן היא. ואלה כי שכן לא היה יודע מתן תורה וי"ל דאמרין במדרש לפניו ית' דבר שטרוד הקב"ה למלאך המות בשעת מתן תורה שלא יקדמנו למר אומה שפסידה לחטוא לסוף מ' יום בעגל אחא טמא לחם התורה והוא שכן והוא מלאך המות כדלמרי' בפיק דבי"ב (דף פז).
ואמר' נמי בשבועותין (דף כ"ו) תשי' שניטתה בשאי מפני השמן :

עבודת גלולים שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות, שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם, שוב מה כתיב בה כבוד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם, שוב מה כתיב בה לא תרצה לא תנאף לא תגנוב קנאה יש ביניכם יצד הרע יש ביניכם? מיד הודו לו להקב"ה שנאמר ה' ארזיני מה ארזי שדך וגו' ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב מיד כל אחד ואחד נעשה לו אודה ומסר לו דבר שנאמר עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות, אף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר ויתן את הקטורת ויכפר על העם ואמר ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו' אי לא דאמר ליה מי הוה ידע: וא"ר יהושע בן לוי בשעה שירד משה מלפני הקב"ה בא ששמן ואמר לפניו רבונו של עולם תורה היכן היא אמר לו נתתה לארץ הלך אצל ארץ אמר לה תורה היכן היא אמרה לו אלהים הבין דרכה וגו' הלך אצל ים ואמר לו אין עמדי אמר לא בי היא וים אמר אין עמדי אברון ומות אמרו באזניו שמענו שפעיה הודך ואמר לפני הקב"ה רבשע חופשתי בכל הארץ ולא מצאתיה אמר לו לך אצל בן עמרם הלך אצל משה אמר לו תורה שנתן לך הקב"ה היכן היא אמר לו וכי מה אני למשה משה בדאי אתה אמר לפניו שאתה משתעשע בה בכל יום אני אהזיק מובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך שנאמר זכור תורת משה עבדי וגו' וא"ר יהושע בן לוי *בשעה שפעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות, אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום *יש עבד שנתן שלום לרב, אל היה קד לעוני מיד אמר לו יעתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת * (אמר) יהושע בן לוי מ"ד וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שיש בשעה שפעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא, לסוף מ' יום בא ששמן ועירבב את העולם אמר להן: משה רבכם היכן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן בא שיש ולא השיגתו עליו, לא השיגתו עליו, הראה להן דמות ממתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן כי זה משה האיש וגו' אל הוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני? אל לית שניעשו בו נסים לישראל, הר נסיאי מיבעי ליה, אלא לית שניעשה סימן טוב לישראל, הר סימנאי מיבעי ליה: אל מ"ם לא שכחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרווייהו מאי הר סיני? שירדה שנהא לעכו"ם עליו, והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו: מדבר צין שנצטוו ישראל עליו, מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו, מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו, מדבר פאן שפרו

קנאה יש ביניכם. שאתם באים על ידה ליד רליחה: מסר לו. למדו: באדם בעצמו. שטרפוך וקראוך אדם טלר מאדמה לשון שפלות: מסר לו פודו. להקמיר מחטות קטורת בשעת מנפה ולעמוד בין המוחים ובין החיים: ואל לאו דאמר ליה. מלאך המות: מנה ידע. הלא בתורה לא נכתב: כדאי אפס. תורה אור
בתמיה: קושר כתרים. גון הך דלמרי' בפרק הטנה (דף קה.) טנא דקוף לגבי רי"ש וכן שטט"ז גי' שריכין כל חוץ ג' זיונים כדלמרינן (במנחות דף כט:) ראש הוי"ו נכתב למיזן ולשמאל בגגו מעט וכן ראש ה"ש"ן השמאלי וכן כל ראשי שבע אותיות הללו בכל מקום שכן: אין שנים. אין דרך ליתן שלום: בעירך. מיד תללה. לומר תללה במקום: נפרני. בעליה אחרת אמר לו יגדל נא כח ה': כל השמן. הוא יצד הרע המחטיף את האדם הוא העולה ומסמין [והואמר] רחוק מרה דין אין הגון בעיני: כשפלט משה. להר אמר להם 'לסוף מ' יום אני בא צפוף עש שעות', הם סטריים שאלו יום שטלה זו מן המנין הוא והוא אמר להם מ' יום שלימים יום וליטו עמו, ויום עלייתו אין ליתו עמו שהרי זו' בסיון עלה נמלא יום מ' צ"ו בתמוז היה, צ"י' כל שכן ועירבב את העולם והראה דמות חן וחפילה דמות עץ וערפל חן משה שש ואל כל ולי אפשר לומר 'שלא טעו אלא ביום המעטין בן קודם חותם לאחר חותם' שהרי לא ירד משה עד יום המתה שנאמר 'וישימו ממחרת וגו'': כלא שש. שקבע לכם: שנהא לעמיים. שנה קבלו זו תורה: שפרו

לסוף מ' יום אני בא. פירש בקונטרס דלוחו יום שטלה זו איט מן המנין והוא היה אומר להם מ' יום שלימים יום וליטו עמו ויום עלייתו אין ליתו עמו שהרי זו' בסיון עלה נמלא יום מ' היה צ"ו בתמוז ואין נראה לרי' בן רביט מאיר דבחדתה משמע בפיק דיומא (דף ד) דיום עלייה מן המנין דקאמר להם בשלמא לרי"ע משכתח להו דבי"ז בתמוז נשתברו הלוחות כ"ד בסיון ושייטת דתמוז מלו להו מ' יומין וכשיבסר בתמוז נחת אלמא חשיב יום עלייה וזכא מ' יום ומ' לילה כשחשבו לילה שאתר היום ועוד אם לא תחשוב יום עלייה לא ישלמו מ' ימים אחרונים עד אחר יום הכפורים ושלמו צוה"כ שאז א"ל הקב"ה לנחמה סלחתי כדברך גם מה שפרש' בפרשת כי תשא שבי"ט בתמוז עלה קשה לרי"ע שאז לא תמלא ששלמו מ' ימים אחרונים ביום הכפורים: *

מדבר בין קשה לרי"ע דעי' מדבר בין ללא הייט מדבר פארן דמדבר בין בתחילת דרומה של ארץ ישראל כדכתיב בחלקה מסעי והיה לכם פאת עב"ל ממדבר בין על ידי אדום וכתיב ונסכלם הגבול מעגב וגו' והיו תולדותיו מעגב לקדש ברנע וקדש ברנע הייט פארן דכתיב בשילוח מרגלים ושלח אותם משה ממדבר פארן ובספר (יהושע יד) כתיב שאמר כלב בשלוח אותי משה מקדש ברנע לרגל את הארץ וכן בחלקה הדברים כתיב ונצא עד קדש ברנע ומפרש מיד שלוח מרגלים ועוד דכמה מסעות היו ממדבר פארן עד מדבר צין דבסוף בהעלותך כתיב ואחר נסעו העם מחברות ויחט במדבר פארן ובחלקה מסעי כתיב ויסעו העם מחברות ויחט ברתמה אי"כ רתמה הייט פארן ויחט כמה מסעות עד מדבר צין וכן בין פארן לסיני מהלך י"א יום דכתיב אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע אי"כ מדבר צין ופארן וסיני לאו הכל אחד ואורי' הדכל מדב' אחד וגדול היה דעי"כ סיני הייט פארן דכתי' הופיע מהר פארן ובפרק שור שגח ד' ו' (ב"ק דף נח.) דרשינן מפארן הופיע ממוזן לישראל גבי שור של ישראל שגח שור של עובד כוכבים פטור ול"ג ברש מסכת ע"ז (דף ב:) מאי בעי בשעיר ומאי בעי בפארן? דהוא משמע דפארן היא אומה אחרת כמו שעיר אלא גרם מאי בעי בשעיר ומאי בעי בפארן? קול ה' יחיל מדבר יחיל ה' מדבר קדש משמע דהיינו בשעת מתן תורה ומאי קשה לרי"ע דהא מדבר קדמות היה מזרחה של ארץ ישראל כדכתיב (דברים ג) ושלח מלאכים ממדבר קדמות אל סיחון מלך חשבון וגו' שהיה במזרח של אי"י דכתיב (שם ד) בעבר הירדן מזרחה שמש ומדבר צין ופארן הייט בדומה כמו שמשמע בפסוקים שהנחתו ואין יתכן דמדבר קדמות הייט מדבר סיני:

שנתן ליה הקב"ה תורה: אל רבונו של עולם, המורה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אהזיק מובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך שנאמר זכור תורת משה עבדי וגו' וא"ר יהושע בן לוי *בשעה שפעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות, אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום *יש עבד שנתן שלום לרב, אל היה קד לעוני מיד אמר לו יעתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת * (אמר) יהושע בן לוי מ"ד וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שיש בשעה שפעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא, לסוף מ' יום בא ששמן ועירבב את העולם אמר להן: משה רבכם היכן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן בא שיש ולא השיגתו עליו, לא השיגתו עליו, הראה להן דמות ממתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן כי זה משה האיש וגו' אל הוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני? אל לית שניעשו בו נסים לישראל, הר נסיאי מיבעי ליה, אלא לית שניעשה סימן טוב לישראל, הר סימנאי מיבעי ליה: אל מ"ם לא שכחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרווייהו מאי הר סיני? שירדה שנהא לעכו"ם עליו, והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו: מדבר צין שנצטוו ישראל עליו, מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו, מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו, מדבר פאן שפרו

שנתן ליה הקב"ה תורה: אל רבונו של עולם, המורה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אהזיק מובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך שנאמר זכור תורת משה עבדי וגו' וא"ר יהושע בן לוי *בשעה שפעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות, אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום *יש עבד שנתן שלום לרב, אל היה קד לעוני מיד אמר לו יעתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת * (אמר) יהושע בן לוי מ"ד וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שיש בשעה שפעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא, לסוף מ' יום בא ששמן ועירבב את העולם אמר להן: משה רבכם היכן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן בא שיש ולא השיגתו עליו, לא השיגתו עליו, הראה להן דמות ממתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן כי זה משה האיש וגו' אל הוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני? אל לית שניעשו בו נסים לישראל, הר נסיאי מיבעי ליה, אלא לית שניעשה סימן טוב לישראל, הר סימנאי מיבעי ליה: אל מ"ם לא שכחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרווייהו מאי הר סיני? שירדה שנהא לעכו"ם עליו, והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו: מדבר צין שנצטוו ישראל עליו, מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו, מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו, מדבר פאן שפרו

1611
השמן מברך
היכן התורה

1612
וע"פ תוספות כנה קמח
עני ד"ה ד"ה

מנחות כ"ג:

1613
וע"פ תוספות כנה קמח
עני ד"ה ד"ה:

1614
ל' ימים אחרונים
מ"ג מלאכות
וע"פ

1615
וע"פ תוס' ע"ז כ"ג ד"ה
מאי עני